

VRAAG EN ANTWOORD

De volgende vraag komt van de Heer **G. Rigaux** (Gent) :

Omstreeks 1796 was Antoine Rigaux voorzitter van de Krijgsraad te Gent. Hij verwierf, zoals vele andere personen, bij de openbare verkoping van kerkelijke goederen 49 ha te Gent. Ik zoek dokumentatie van algemene aard, maar vooral historische en genealogische, aangaande voornoemde persoon en zijn activiteiten.

Van Mevrouw **Denise Baete** (Gent) ontvingen wij het volgend schrijven (laatste stuip trekkingen van onze beruchte Puzzel 1987 ?) :

Nog over onze puzzel 1987.

Graag mocht ik vernemen in welke periode der middeleeuwen onze “man van Sint-Niklaas” ofte DIRK CHAMPENOIS thuishoorde. Wat hij verrichtte om zo onze aandacht waardig te zijn geweest.

Dat hij enkele puzzelaars flink gepest heeft zo veel is zeker en ik sluit me dan ook volledig aan bij de niet malse kritiek van de heer J. De Vriendt.

Ik veronderstel hiermee tevens de wens te vertolken van de paar dapperen die ook bijna de eindmeet bereikten en dat wij het waarschijnlijk eens zijn om te zeggen : hoedje af voor onze “primus inter pares” Mejuffer Sarteel. Driewerf hoera !

Onze Quizmaster aan wie wij deze brief voorlegden reageerde als volgt :

De reden waarom wij Dirk Champenois gekozen hadden voor de puzzel ligt in het feit dat wij menen dat hij niemand kwaad gedaan heeft. Integendeel zelfs, hij heeft zeer veel goed gedaan en juist daarom was hij de gevraagde. Met enige relativiteit bedenken we dat de puzzel eerst en vooral een spel is en dat niet enkel het winnen telt, maar vooral het meedoen. De opgave die we voor ons zelf stelden was om de lezers op zo'n breed mogelijke manier hun geliefde stad te leren ontdekken. Dat dit opzet grotendeels geslaagd is, bewijst niet alleen reacties zoals “we hebben veel bijgeleerd”, maar ook mensen, die ons in dit verband nog iets willen bijleren en artikels willen publiceren in ons tijdschrift over deze gevraagde heren en dames. Hierbij maken we tevens gebruik om een zeer dikke proficiat te wensen in de eerste plaats aan onze winnares Mevr. Sarteel en ook aan Mevr. Baete en de Heren Cassiman, Caese en Devriendt voor het meedoen in alle sportiviteit.

Misschien nog een woordje over Dirk (van) Champenois. Geboren uit een Gentse familie zag hij op het einde van de 12de eeuw het levenslicht in de Arteveldestad en overleed omstreeks 1268. Deze wolhandelaar, die nauwe relaties onderhield met Engeland, was nauw betrokken bij de stichting van de gemeente St.-Niklaas (1217) en kocht aldaar de heerlijkheid Pumbeke

te Belsele. Zeer belangrijk voor onze Vlaamse geschiedenis is dat hij als eerste (lees : één der eersten) het feodale stelsel verwierp en in de plaats een vrije gemeenschap stelde. Hij gaf dus aan zijn lijfeigenen de vrijheid en stelde ze als cijnsplichtigen (belastingbetalers zoals wij) in dienst van de parochie St.-Niklaas, waarvan hij de gevolmachtigde beheerder was. Indien we geen figuren gekend hadden als Dirk Champenois dan behoorden de meesten onder ons als verbruikersgoed toe aan een grondbezitter en voor deze vrijheid hadden we wel een plaatsje over in de puzzel.

Als laatste willen we vermelden dat onze Gentse muggenzifter, die ± 19.000 exemplaren van deze beestjes bezat en vooral oor had voor deze die rond je hoofd komen dansen, Maurice Goetghebuer (1876-1962) noemde.

De volgende vraag komt van **Prof. A.K. Evrard (Gent)** :

Toen het puin van de onlangs verdwenen textiel fabrieken tussen Kantienberg, Voetweg, Benedictijnenstraat, Stalhof en Schelde, nog als parkeerplaats toegankelijk was, trof ik er een arduinblok aan met het inschrift

GEBOUWD DOOR
C.C.S. BODIEN
DEN 12e SEPTEMBER
1825

Was dit, toen onze Gentse textielindustrie onder het Nederlands bewind een hoge vlucht nam, een architect of een aannemer ?

LEZERS SCHRIJVEN ONS

Van de Heer **Frank O. Ödberg** (St.-Maria-Horebeke) ontvingen wij het volgend schrijven :

Onlangs ontdekte ik de volgende drie foto's, heel waarschijnlijk door mijn grootvader en homoniem Frank Olof Ödberg (1879-1917) getrokken. Zij dateren vermoedelijk van rond de eeuwwisseling. Enerzijds zullen zij, gezien hun originaliteit, zeker interesse verwekken bij ettelijke lezers van G.T., anderzijds doe ik beroep op hun wetenschap om ze ofwel te lokaliseren, ofwel om kommentaar te bekomen.

Foto Nr. 1 : Afbraak van het Wolfstraatje, dat oorspronkelijk uitkwam links van het Lakenmetershuis op de Vrijdagmarkt. De achterkant van dat gebouw is trouwens zichtbaar rechts op de foto. Verschillende steegjes uit die wijk werden in het begin van deze eeuw afgebroken in het kader van het "plan" Semey. Men kan nadere inlichtingen vinden betreffende architect Semey en de veranderingen die hij aangebracht heeft aan die wijk in het werk van G. Deseyn "Gids voor Oud Gent", pp. 35-39. Heeft iemand ooit hierover een meer uitvoerige studie gepubliceerd ?

Foto Nr. 2 : Vermoedelijk het dichten van een waterloop (cf. logia langs de muur; stenen bevloering vooraan onder de aarden laag, misschien een gewelf ?). Welke lezer kan dat zicht identificeren ?

Foto Nr. 3 : Helaas is zij niet scherp. Een affiche op de afsluiting is echter wel te ontcijferen : "Kohler". Het betreft de - spijtige - aanpassingswerken van het herenhuis Schamp-d'Alcantara op de hoek van de Veldstraat en van de Voldersstraat. Wanneer men deze foto vergelijkt met de huidige toestand stelt men vast dat de breedte van één venster heropgericht is geweest in de oorspronkelijke stijl.

Waarom zou men dan heel die hoek (en vrij diep langs de Voldersstraat) afgebroken hebben ? Werden die veranderingen toen reeds uitgevoerd voor l'Innovation en voor het huis Caron ? Datum ?

De onderstaande brief komt van de Heer **David Maes** (Gent) :

Naar aanleiding van het publiceren in Gh.T. 1988 nr. 2 van de oplossingen van de Puzzel 1987, samen met de er aan gepaard gaande reacties en bedenkingen, heb ik opgemerkt dat een deelnemster aan de puzzel in zowat alle Gentse archiefinstellingen en bibliotheken op speurtocht is geweest naar geschikte literatuur om daarin de oplossing te vinden op de gestelde vragen. Op zichzelf is dit een lovenswaardig initiatief om niet zomaar bij de pakken te blijven zitten en deze instellingen te gebruiken waarvoor ze in feite werden opgericht. Daarentegen heb ik reeds meerdere malen moeten vaststellen dat daarbij toch een belangrijke instelling maar al te dikwijls over het hoofd wordt gezien. Ik bedoel hierbij de "Toren vol met boeken"

1. Afbraak van het Wolfstraatje.

3. Werken aan het Hotel Schamp-d'Alcantara.

2. Wie kan dit zicht identificeren ?

(de Gentenaars noemen hem gemeenzaam de “Boekentoren”) ofte de Bibliotheek van de Rijksuniversiteit Gent. Nog te velen menen dat deze bibliotheek enkel toegankelijk is voor academici of ingewijden. Niets is minder waar. Naast een handschriftenafdeling, beschikt de Rijksuniversitaire Bibliotheek ook nog over een onnoemelijk aantal wetenschappelijke werken en -tijdschriften, waaronder toch een vrij groot aantal met een geschiedkundige en heemkundige inslag. Weet U dat zich hier o.a. een van de meest volledige reeksen bevindt van de “Gazette van Gent” (sinds de oprichting tot het einde van het verschijnen van deze krant). Dit om slechts één voorbeeld te noemen. Een handige gids, die gratis verkrijgbaar is aan de balie, kan de lezer behulpzaam zijn om zijn weg te vinden in de massa's voorhanden zijnde werken.

N.B. Was het U reeds ter kennis dat er in het Stadsarchief Gent een fonds M. Steels bestaat (Diverse kleine Fondsen nr. 9 - inventaris nr. 132) en

dit sinds 1978. Dit fonds bevat hoofdzakelijk documenten die in verband staan met het Stedelijk Onderwijs te Gent.

GÈNSCHE PRÀOT

Den baron Lapschuure gaf op Seles-Kest en conference over 't nut van den âorbeid. Hij explikeerdege aan de meinsche de nûudwendigheid van 't wirk, en wa dat er moest gedâon worden om ons volk gelukkig te maoke. Balte Smirbuik zat te luistere da de traone van zijn kaoke liepe.

- Hij vertel wel veel leuges, zeid hij, mâor hij zeg het toch zûu schûune.
  - Het wirk, zeid de baron, es en zegenijnge van God, het mâokt ons gelukkig in gezond. Uuk moeten al de meinsche nistig wirken om onze rijkdom te vermiedere. Ze moeten ûuk regelmaotig wirke om uit de gewente nie te gerâoke, zeid den baron, dat es danzereus.
  - Iederien hêet ondervonde, aos ge te lange wacht van iets te doen, dat 't nie goe nie mîer en gâot !
  - Dat en es nie wâor, Menhîere den baron, riep Smirbuik...
  - Hoe, nie wâor ! riept den baron, wie durft er da tegenspreke ?
  - Ik, zei Smirbuik ezûu; 't es bij mij zuust 't verkierde. Aos ekik, bij manîere van spreke, te lang wachte van ete, ehwel, 't es zuust tons da 'k 't beste kan smulle...
  - Steekt diene ruzemaoker buite !, riept den baron.
-

BIBLIOGRAFIE

De Parochie Sint-Coleta te Gent viert dit jaar haar eeuwfeest op 25 september.

Ter dier gelegenheid zal een Jubileumboek uitgegeven worden met de geschiedenis van de parochie. Het zal verschijnen op 25 september en ongeveer 200 bladzijden tellen.

Het kan bekomen worden door 300 fr. over te schrijven of te storten op Rekening Nr. 445-9631391-34 van het "Steuncomité 100 Jaar St.-Coleta" met de vermelding "Jubileumboek".
